

Eläinten käytössä vähemmän on enemmän

Eläinten hyvinvointikeskus 2025

Eläinten hyvinvointikeskus (EHK) on kansallinen eläinten hyvinvoinnin asiantuntijaverkosto, jonka tehtävänä on edistää eläinten hyvinvointia viestimällä tutkitusta tiedosta. EHK toimii Luonnonvarakeskuksen yhteydessä maa- ja metsätalousministeriön rahoituksella.

www.elaintieto.fi

Satu Raussi, puh. 050 4156570, satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen, puh. 044 3001295, tiina.kauppinen@luke.fi

Eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi on monta painavaa perustetta

Hyvinvointi on eläinyksilön kokemus omasta psyykkisestä ja fyysisestä tilastaan. Hyvinvoinnin parantaminen on tärkeää ensisijaisesti eläimen itsensä vuoksi. Toissijaisesti hyvinvoinnin edistäminen tuo monia hyötyjä: hyvinvoiva eläin on terveempi ja pystyy paremmin vastustamaan taudinaiheuttajia ja sopeutumaan muuttuviin olosuhteisiin.

Eläinten hyvinvoinnin edistäminen lisää yhteistä, planetaarista hyvinvointiamme. Planetaarisen hyvinvointiin kuuluvat olennaisesti ilmastokriisin hillitseminen ja luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen. Eläinteollisuuden resurssitehokkuuden kasvattaminen eläinmääriä kohtuullistamalla pienentää ilmastokuormitusta ja jättää elintilaa monimuotoiselle luonnolle.

Suomalaiset haluavat kyselyiden mukaan parempaa hyvinvointia eläimille. Eläinten ja niiden elämänlaadun tuotantotiloilla tulee näkyä avoimemmin kuluttajille. Hyödyntämiemme eläinyksilöiden määrää on eläinten hyvinvoinnin ja resurssitehokkuuden nimissä järkevää vähentää.

Eläinten hyvinvointiin panostava kotieläintuotanto on omavarainen

Kotimaisen ruoantuotannon turvaaminen ja huoltovarmuus on tärkeää säilyttää. Rehusoijalle on kehitettävä kotimaisia vaihtoehtoja. Eurooppalainen kotieläintuotanto on riippuvainen tuontisoijasta, jonka viljely pahentaa luontokatoa. Myös kotimaisen siipikarjatuotannon eläinainekset on tuonnin varassa. Tuonnin katkeaminen kriisitilanteessa voi aiheuttaa suuria ongelmia ruoantuotantomme. Huoltovarmuuden kannalta oma eläinjalostus ja nojaaminen ihmisten ja eläinten ruuan osalta kotimaiseen, kasviperäiseen ruokaan ja -proteiiniin on etu.

Kasvatetaan ja teurastetaan vähemmän eläimiä, lisätään hyvinvointia

Resurssitehokas tuotanto toimii eläimen, tuottajan ja ympäristön hyvinvoinnin ehdoilla. Tuotanto, jossa eläinyksilöitä syntyy turhaan tai kuolee ennenaikaisesti, ei ole tehokasta. Tuottajan pitää voida tulla toimeen pienemmällä eläinmäärällä, jotta eläinten hyvinvoinnista huolehtiminen on mahdollista. Isoissa tuotantoyksiköissä myös hyvinvointiriskit ovat isot. Tuotannon monipuolisuus ja eläinten sopeutumiskyky edistävät kestävä, omavaraista ruoantuotantoa myös poikkeustilanteissa. Eläintuotannon laatua ja resurssitehokkuutta voidaan lisätä kasvattamalla jalostusastetta eläinten hyvinvoinnin tasoa nostaen tai kasvattamalla eläimiä luonnonmukaisen tai hyvinvointimerkityn tuotannon ehdoilla.

Eläinten, ihmisten ja ympäristön hyvinvointi ja terveys ovat kytköksissä toisiinsa. Kasvattamalla ja teurastamalla vähemmän eläinyksilöitä vähennämme ympäristökuormitusta ja eläinten kärsimystä sekä tuotamme terveyshyötyjä itsellemme. Kasvipainotteinen ravinto pienentää eläimestä ihmiseen tarttuvien tautien leviämiskäytännön riskiä ja auttaa hallitsemaan mikrobilääke-resistenssiä. 65 % keskimääräisen suomalaisen ruokavalion ilmastovaikutuksista aiheutuu eläinperäisistä tuotteista. Siirtyminen kohti kasviperäistä ravintoa keventää ilmastoon, ympäristöön, eläimiin sekä ihmiseen kohdistuvaa kuormitusta.

Suosittellemme, että poliittisessa päätöksenteossa paneudutaan tulevilla vaalikaudella eläinten hyvinvoinnin edistämiseen tunnustamalla eläinten yksilöarvo ja vähentämällä hyödyntämiemme eläinten määrää seuraavin keinoin:

1) Eläinten itseisarvo ja oikeudet Suomen perustuslakiin

Eläinten itseisarvo sekä oikeus lajityypilliseen käyttäytymiseen ja perustarpeiden tyydyttämiseen kirjataan Suomen perustuslakiin turvaamaan eläinten hyvinvointilain ja EU:n Lissabonin sopimuksen tavoitteiden toteutumista. Lissabonin sopimuksen mukaan eläimet ovat tuntevia olentoja, joiden hyvinvointi on otettava huomioon kaikessa ihmisen toiminnassa. Eläinten itseisarvon ja oikeuksien tunnustaminen perustuslaissa vahvistaa eläinten hyvinvointilain painoarvon puitelakina, jota ei heikennetä yksittäisten toimijoiden toiveesta ja jossa määritellyjä tavoitteita ei vesitetä pitkillä siirtymäajoilla.

2) Parannuksia siipikarjan hyvinvointiin

Broilerintuotannossa otetaan käyttöön hitaammin kasvava broilerijaloste ja väljennetään kasvatustiheyttä. Suomessa kasvatetaan nopeakasvuista broileria broileridirektiivin maksimitiheydellä 42 kg/m². Linnut kärsivät nopean kasvuvauhdin aiheuttamista terveys- ja hyvinvointiongelmista. Hitaammin kasvavan broilerin hyvinvointi on tutkitusti nopeakasvuista parempi ja kuolleisuus pienempi. Linnut ovat teuraskokoisina suurempia, jolloin tarvittava lihamäärä saadaan pienemmällä eläinyksilöiden määrällä.

- *Hitaampikasvuista broileria kasvatetaan jo mm. Norjassa, jossa entiseen vuosituotantoon päästään nyt teurastamalla 3,9 miljoonaa lintua vähemmän.*

Munantuotannossa otetaan käyttöön teknologia, jolla alkion sukupuoli tunnistetaan jo munasta. Kukkotiput lopetetaan heti kuoriutumisen jälkeen, mikä tuottaa tarpeetonta kärsimystä sekä tehottomuutta ja hävikkiä ruokaketjuun. Sukupuoli on mahdollista tunnistaa jo alkio-vaiheessa ennen tuntoisuuden kehittymistä, ja munat voidaan lopettaa ennen kuoriutumista.

- *Sukupuolen tunnistus ja koiraspuolisten munien lopettaminen on jo käytäntönä mm. Itävallassa, Saksassa, Ranskassa, Italiassa ja Alankomaissa.*

3) Parannuksia sikojen hyvinvointiin

Vapaaporsituksen ja -imetyksen parhaita käytäntöjä edistetään ja tuetaan hyvinvointi-korvauksella.

Vapaaimetus ja -porsitus ovat yleistyneet nopeasti Suomessa. Uusien porsimishäkkien rakentaminen on kielletty. Häkitön kasvatus on tulevaisuutta, johon on hyvä valmistautua ajoissa.

Sikojen hyvinvointia edistetään ja jalostusastetta nostetaan valvotun hyvinvointimerkintäjärjestelmän ja luomutuotannon avulla. Suomi edistää EU:n yhteisen eläinten hyvinvoinnin merkintäjärjestelmän kehittämistä nykysäädöksiä tiukemmin ehdoin. Eläintuottajien työmäärää kohtuullistetaan eläinmääriä vähentämällä ja työstä saatavalla paremmalla toimeentulolla.

4) Parannuksia nautojen hyvinvointiin

Kaikki naudat päästetään ulos jaloittelemaan ja kesäkaudella laitumelle. Nautojen ulospääsyä lisätään valvottujen merkintäjärjestelmien ja tuotantotukien avulla.

Laidunnus parantaa nautojen hyvinvointia ja lisää maatalousluonnon monimuotoisuutta. Nautojen ulospääsy on Suomessa taattu asetuksella vain luomutuotannossa sekä tavanomaisessa tuotannossa parsinavettojen lypsylehmille ja hiehoille 90 päivänä vuodessa.

- *Lypsylehmien laidunnus on vähentynyt 15 prosenttiyksiköllä viimeisen 10 vuoden aikana.*
- *70 % lypsylehmistämme elää pihatoissa, joista ulospääsyä tai laidunnusta ei vaadita.*

Maitotiloilla siirrytään nykyistä pitempään vierihoittoon. Siirtymää edistetään lainsäädännön, tutkimuksen, neuvonnan, koulutuksen, eläinten hyvinvointikorvauksen ja investointitukien kautta sekä markkinavetoisin menetelmin. Vasikan ja emon yhdessäolo on olennainen osa nautojen lajinmukaista käyttäytymistä. Maidontuotannossa vasikat erotetaan emoista ½–4 vuorokauden ikäisinä. Emolehmitiloilla vasikat seuraavat emoaan yleensä vähintään puolen vuoden ikäisiksi.

www.eläintieto.fi

Satu Raussi, puh. 050 4156570, satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen, puh. 044 3001295, tiina.kauppinen@luke.fi

